

جشنی به یادماندنی در سینمای قدیمی

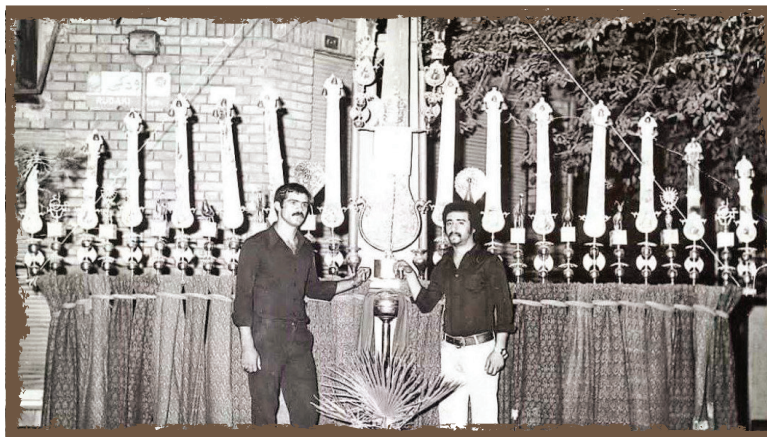
■ موضوع: هیئت منتظران مهدی
■ ویژگی: مشارکت اهالی برای راه اندازی هیئت

جشن های مردمی نیمه شعبان یکی از مهم ترین مراسم مذهبی است که از گذشته تا امروز به صورت مردمی در محله های تهران به ویژه در سلسبیل برگزار می شود. حدود ۳۰ سال پیش برگزاری این جشن هدف اولیه تشکیل هیئتی با نام منتظران مهدی (عج) در محله سلسبیل شد. اما چند سال بعد این هیئت اهداف دیگری همچون کمک به نیازمندان را در برنامه خود گنجانده که تا امروز با مشارکت مردم و خیران محله ادامه دارد. سید رسول امینی که از روزهای ابتدایی تشکیل هیئت منتظران مهدی (عج) حضوری فعال داشته می گوید: «برگزاری جشن میلاد امام زمان (عج) در این محله، جمعی از اهالی محله سلسبیل را مصمم کرد تا با تشکیل هیئتی با نام مبارک منتظران مهدی (عج) این جشن های مردمی را در محله برگزار کنند. فعالیت مافقط در یک روز و برای برگزاری جشن نیمه شعبان بود، اما به تدریج تصمیم گرفتیم تا هیئت را به ثبت برسانیم و فعالیت خود را با کمک به نیازمندان گسترش دهیم.» امینی که بیش از ۳۰ سال است مسئولیت هیئت و انجمن خیریه منتظران مهدی (عج) را بر عهده دارد، ماجرای ثبت هیئت و همزمانی آن با نیمه شعبان را برایمان روایت می کند که با برگزاری جشن در سینما خرم، خاطره ای به یادماندنی را برای اهالی محله رقم زد: «سینما خرم که یکی از قدیمی ترین سینماهای تهران در سلسبیل بود با مشکلات عدیده ای دست و پنجه نرم می کرد. شنیده ها حاکی از آن بود که به زودی چراغ این سینما خاموش می شود. با اصرار و خواهش از مسئولان و مدیران خواستیم تا تعطیلی سینما را به تعویق بیندازند. آخر سال ۱۳۷۷ مصادف با ایام شعبانیه و جشن میلاد امام زمان (عج) بود و این همزمانی فرصتی شد تا دست اندرکاران هیئت منتظران مهدی (عج) ایده برگزاری جشن میلاد امام زمان (عج) در سینما خرم را مطرح کنند. با موافقت مدیر سینما، در ۱۴ آذر ۱۳۷۷ جشن میلاد امام زمان (عج) در سینما برگزار شد.»

■ موضوع: ارادت رجبعلی خیاط به امام جماعت محله سلسبیل و اجرای نفوذ ساواک در مسجد
■ ویژگی: حضور شخصیت های دینی و سیاسی در سلسبیل

خانه کوچک دیوار پشتی مسجد باب الحوائج در محله سلسبیل خانه استاد و شاگردی بود که همه آنها را مانند شمس و مولانا می پنداشتند. ماجرای ارادت رجبعلی نکوگویان، مشهور به رجبعلی خیاط و سیدعلی غروی، امام جماعت معروف محله سلسبیل، همچنان نقل قدیمی های این محله است. آیت الله سیدعلی غروی مرد بزرگی بود؛ عالمی که مریدان زیادی داشت. کلاس های درسش در مسجد باب الحوائج سلسبیل مملو از جوان ها و مردانی بود که با عشق در کلاس های او شرکت می کردند، اما در این میان یکی از مریدان او عارف معروف، رجبعلی خیاط بود و قصه

■ موضوع: هیئت خامس آل عباس
■ ویژگی: قدیمی ترین هیئت سلسبیل

هیئت های چهارده معصوم (ع)، خامس آل عباس (ع)، احباب الحسین (ع)، ابوالفضل العباس (ع)، منتظران مهدی (عج)، جوادالائمه (ع)، انصار الحسین (ع) و غمخانه ابالفضل (ع) از هیئت های قدیمی محله سلسبیل هستند که توسط اهالی محله اداره می شوند. برخی از این هیئت ها قدمت طولانی تری دارند و برخی هم نام، اما در دو محله فعالیت می کنند. حاج ناصر پور مهر، از ساکنان قدیمی محله، می گوید: «قدمت هیئت های خامس آل عباس (ع) و دشت کربلا و علی بن ابیطالب (ع) که از قدیمی ترین هیئت های سلسبیل هستند به قبل از انقلاب اسلامی برمی گردد.» حاج آقا پور مهر ۸۰ دهه از عمرش گذشته و از پیشکسوتان و مؤسس هیئت خامس آل عباس (ع) است. او می گوید: «بسیاری از اعضا و بزرگانی که در پایه گذاری هیئت ها نقش داشتند اکنون میان ما نیستند و از دنیا رفته اند.

هیئت های دست به خیر

حاج مرحوم واعظی از مداحان قدیمی بود که با شور و حال بسیار در وصف واقعه کربلا نوحه سرایی می کرد. در گذشته و قبل از انقلاب اسلامی برگزاری هیئت و عزاداری کردن در ایام محرم به ویژه در کوچه و خیابان به راحتی امروز نبود. ما باید از کلانتری محل مجوز می گرفتیم و یک مأمور کلانتری به محل می آمد تا بر فعالیت هیئت نظارت داشته باشد.» سلسبیل دو هیئت با نام خامس آل عباس (ع) دارد. یکی از آنها که در مجاورت پل مرتضوی است و در تمام سال و هفته ای ۳ مرتبه برنامه دارد، اما هیئت دیگر که در ده متری گلکار و روبه روی کانون باز نشستگان است، فقط در ایام محرم برنامه دارد. حاج آقا پور مهر البته تأکید می کند که تعطیلی هیئت به معنای انجام ندادن فعالیت های خیر خواهانه نیست. ما به کمک خیران، هر ماه بسته های اوراق یا بن های خرید را برای کمک به مستمندان تهیه و توزیع می کنیم، اما برنامه های عزاداری هیئت فقط در ایام محرم برگزار می شود.» سید رسول امینی، از معتمدان محله سلسبیل، درباره

روایتی از شمس و مولانای سلسبیل و خطبه عربی امام جماعت مسجد

ساواک بین مردم می نشستند و نماز هم می خواندند و دوستی و رفاقت با اهالی محل را دستمایه اهداف شومشان قرار می دادند. شهید نواب بیشتر اوقات به محله سلسبیل می آمد. یک مغازه سمساری در محله بود که مالکش فضای پشتی مغازه را در اختیار جلسات سیاسی قرار داده بود. شهید نواب آنجا می آمد و در مسجد باب الحوائج هم در جلسات سید غروی شرکت می کرد. آن روز به شهید نواب خبر دادند نفوذی ساواک در جلسه حضور دارد. شهید نواب مرد نفوذی را به گوشه ای کشاند و اسلحه را از زیر عبايش به او نشان داد. سیدعلی غروی حین صحبت متوجه این ماجرا می شود و با زبان عربی وسط سخنرانی خطاب به شهید نواب می گوید: «اینجا جایش نیست.» مردم از اینکه امام جماعت وسط سخنرانی عربی صحبت کرد متعجب شدند و تا مدت ها آن خطبه عربی نقل صحبت اهالی بود.»

قدیمی ترین هیئت های این محله می گوید: «هیئت سردار دشت کربلا، از قدیمی ترین هیئت های مذهبی غرب تهران است و هیئت های دیگر از انشعابات این هیئت است. نام قدیم آن هیئت آل محمد (ص) بود و در گذشته داخل منازل بچه های محل برگزار می شد. هیئت ها تجهیزات زیادی نداشتند و اگر می خواستیم وسیله ای بخریم همه مردم با کمک های اندک مشارکت می کردند تا پول خرید یک وسیله تأمین شود. یادم هست یک شب در هیئت چهارده معصوم (ع) برای خرید یک علامت صحبت کردیم. ماجرا مربوط به سال ۱۳۵۸ است. با جمع شدن پول توانستیم از اصفهان یک علامت بخریم. آقای سید رفیع حجازی برای خرید خیلی زحمت کشید. ۱۲۵ هزار تومان پول علامت و با هزینه طلاکوب و... حدود ۲۰۰ هزار تومان شد. روزی که علامت را به محل آوردیم از همه محله های تهران به سلسبیل آمدند. برنامه این هیئت سال هاست در خانه ناصر محمدزاده، از اهالی محل، برگزار می شود.»